

Ustanovení § 69, odst. 1 správn. řádu č. 8/1928 Sb. nebrání tomu, aby o nároku na náhradu nákladů správního řízení rozhodl úřad samostatným výrokem až po pravoplatnosti rozhodnutí ve věci hlavní.

Na sporu byla otázka, zda z obsahu ustanovení § 69, odst. 1 vl. n. č. 8/28 Sb., v němž se stanoví, že výrok úřadu má úplně vyřídit projednávanou věc a všechny návrhy stran, stejně jako případnou otázku útrat řízení, lze vyvoditi nemožnost rozhodnutí o otázce nákladů správního řízení samostatně až po pravoplatnosti rozhodnutí v hlavní věci.

Právě citované ustanovení určuje celkem všeobecně, jaký obsah má míti výrok úřadu. Třebaže se však v něm stanoví, že výrok úřadu má vyřídit i případnou otázku útrat řízení, nijak z této dikce ještě neplyne, že rozhodnutí o útratách právního zastoupení stran, které je nutno podle § 128 cit. vlád. nař. počítati k útratám řízení, muselo by se státi vždy ve výměru, kterým bylo rozhodnuto ve věci hlavní. Tomu nasvědčuje znění bezprostředně následujícího 2. odst. cit. § 69, že »lze-li předmět jednání rozdělití podle několika bodů, může, je-li to účelné, býti rozhodnuto o některém z těchto bodů zvláště.« Že by jedním z bodů, které má citovaný předpis na mysli, nemohly býti útraty právního zastoupení stran, nelze nijak dovoditi.

Nález ze dne 3. listopadu 1938, č. 7066/35-8.

§ 168 poj. zák. neopravňuje pojišťovnu žádati záruky za pojistné připadající na všechny zaměstnance při stavbě vůbec činné, nýbrž toliko za pojistné, které by vzešlo u stavebního živnostníka stavbu provádějícího.

Stěžující si pojišťovna žádala za složení jistoty ve smyslu § 168 poj. zák. výslovně jen za řemeslníky, kteří budou na stavbě zaměstnáni, jako jsou stolaři, klempíři atd., a předmětem sporu je především otázka, zda cit. § 168 má na mysli jen stavební živnostníky ve smyslu zák. č. 193/1893 ř. z., nebo též jiné živnostníky na stavbě zaměstnané, a zda pak jest složení jistoty uložiti i za pojistné těchto živnostníků.

Paragraf 168 zákona č. 221/24 ve znění vládního nařízení č. 112/34 Sb. zní takto:

»Úřad udělující povolení k provedení stavby je povinen uvědomit nemocenskou pojišťovnu o tom, který stavební živnostník stavbu provádí. Dluží-li stavební živnostník pojistné některému sociálně pojišťovacímu ústavu, uloží úřad na žádost nemocenské pojišťovny stavebníku, aby u nemocenské pojišťovny složil přiměřenou jistotu za pojistné....«

Z ustanovení toho plyne především, že osoba, již lze uložiti záruku za pojistné, je stavebník, to jest osoba, pro niž a na jejíž účet se stavba provádí. Ježto tento stavebník, pokud není sám oprávněným živnostníkem, nemůže sám stavbu prováděti a je jak podle stavebního řádu, tak i podle zák. č. 193/1893 ř. z. povinen

předati provedení stavby oprávněnému živnostníku (viz na př. § 50 stav. ř. pro Čechy a § 52 mor. stav. řádu), není zaměstnavatelem osob, práce na stavbě skutečně provádějících ve smyslu poj. zákona, a není zásadně a zpravidla vůči nemocenské pojišťovně v žádném právním poměru stran pojistného, na tyto osoby připadajícího. Zaměstnavatelem osob těch je dotýčný živnostník stavbu provádějící, to jest živnostník, jemuž provedení stavby bylo stavebníkem zadáno.

Zadání stavby se může pak díti různým způsobem, a to zpravidla tak, že stavebník zadá celou stavbu staviteli, nebo, pokud to jest přípustno, zednickému mistru a tito celou stavbu sami provedou nebo určité práce zase sami zadají jiným živnostníkům, ať již z vlastní vůle nebo vzhledem k předpisům zákona o stavebních živnostech (§ 2, odst. 2 a 3, § 3, odst. 2, 3 a 4). Jest však možný i případ, že stavebník rozličné práce k dohotovení stavby nutně sám zadá různým oprávněným živnostníkům.

Každý z těchto samostatných živnostníků je zaměstnavatelem osob práce mu zadané provádějících a jej stíhá povinnost platiti pojišťovně pojistné za tyto zaměstnance; případně může přicházeti v úvahu ještě otázka ručení za pojistné podle § 170, odst. 1, jde-li o poměr dílčího podnikatele nebo spolupodnikatele; vždy však by v těchto případech stál stavebník jako takový zcela mimo.

Teprve § 168 přivádí stavebníka do určité relace k nemocenské pojišťovně, a to tak, že mu může býti uložena povinnost k složení jistoty za pojistné. Zákonodárce měl tu jistě možnost, tuto povinnost upravit tak, že by složená jistota se vztahovala na pojistné za všechny zaměstnance všech různých živnostníků, jichž práce jest k úplnému dokončení stavby nutná, a to bez rozdílu, jakým způsobem provedení stavby bylo zadáno. Jest proto zkoumati, zda tato myšlenka došla v zákoně výrazu, nebo zda znění zákona nenutí k výkladu užšímu.

Tu ustanovuje především první věta § 168, že úřad udělující povolení k provedení stavby je povinen uvědomiti nemocenskou pojišťovnu o tom, který stavební živnostník stavbu provádí. Byť i tento paragraf nedefinoval pojem stavebního živnostníka, nelze míti za to, že by výrazu toho chtěl užíti v jiném smyslu, než jak jej pojímá a definuje speciální zákon jednající o stavebních živnostech č. 193/1893 ř. z. Tento zákon rozumí pak pod stavebními živnostmi živnost mistrů stavitelských, zednických, kamenických, tesařských a studnařských (§ 1). Mluví-li pak první věta § 168 o stavebním živnostníku, který stavbu provádí, nemůže býti pochybnosti o tom, že to může býti jen živnostník z právě uvedených kategorií, který je oprávněn stavbu prováděti, jímž je pak toliko mistr stavitelský, v určitých směrech pak mistr zednický a mistr tesařský (§ 4, odst. 2). Zákon tu nemluví o »řízení« stavby, nýbrž výlučně o »provádění stavby« a jdou veškeré vývody stížnosti, poukazující na rozdíl mezi »řízením« a »prováděním« stavby, zcela mimo

a jest pro daný spor v jeho výsledku také lhostejno, vykládá-li si žalovaný úřad pojem stavebního živnostníka v § 168 tak, že by do něho spadal i mistr kamenický a studnařský.

Z toho pak, že §§ 2, 3 a 4 zák. č. 193/1893 ř. z. stanoví, že stavitelé, mistři zedničtí a tesařští musí užívatí při provádění určitých prací při stavbě truhlářů, zámečníků, sklenářů atd., neplyne nikterak, že tento zákon pohlížel na zmíněné živnostníky jako na živnostníky stavební, nýbrž plyne z okolnosti té toliko závěr, že stavební živnostníci musí k určitým pracím na stavbě použití živnostníků, kteří nejsou stavebními živnostníky. Z § 51 stav. ř. pro Čechy, na který stížnost poukazuje, nelze pak vůbec nic pro vyřešení pojmu stavebního živnostníka vytěžiti.

Ani z obyčejného významu slova »stavební živnostník« nelze dovoditi, že by jím byl každý živnostník, který vůbec nějakou práci na stavbě koná, neboť stavebním živnostníkem je rozuměti onoho, který stavbu, t. j. její konstruktivní část provádí.

Konečně z toho, že v druhé větě § 168 cit. zák. se mluví opětně o stavebním živnostníku a užívá se bez jakéhokoliv rozlišování téhož výrazu jako ve větě první, je nasnadě výklad, že zákon tu má na mysli tutéž osobu jako ve větě první, což plyne zejména také z toho, že i v druhé větě se užívá jednotného čísla »stavební živnostník«. Vzhledem k právě řečenému nemůže býti pochybnosti o tom, že stavebník je povinen složití přiměřenou jistotu toliko za pojistné, které může vzejíti u stavebního živnostníka, který stavbu provádí, ovšem za dalšího předpokladu, že tento stavební živnostník dluží již pojistné některému sociálně pojišťovacímu ústavu. Z uvedeného se podává, že zákonodárce podle samého znění cit. § 168 neposkytl pojišťovně možnost záruky za pojistné, připadající na všechny zaměstnance při stavbě vůbec činné, nýbrž toliko za pojistné, které by vzešlo u stavebního živnostníka stavbu provádějícího.

Nález ze dne 7. listopadu 1938, č. 6068/35-3.

Literární zprávy

Dr. František M e s t i t z: **Niekoľko poznámok k úprave kolektívnej smluvy v právu česko-slovenskom.** Bratislava 1938. Str. 36.

Dílko v nadpise uvedené si zaslouží, aby bylo čteno též českými právníky, zabývajícími se ať teoreticky, či prakticky úpravou kolektivních smluv v česko-slovenském právním řádu.

Hlavním obsahem nadepsané publikace jest dosti podrobný výklad vládního nařízení 141/1937 Sb. z. a n. o závaznosti hromadných smluv pracovních, které znamená vskutku jakýsi mezník v naší právní úpravě kolektivních smluv. V části systematickému výkladu tomuto předcházející zabývá se autor velmi přehledně vývojem úpravy kolektivních smluv v našem právním řádu do doby vydání výše uvedeného vládního nařízení, zejména co do normo-